

> De Versnellingsgroep

Om de aanbevelingen in concrete acties te vertalen, heeft de Versnellingsgroep 6 transitielijnen uitgelicht en samen met de achterban voor elke lijn 3 tot 8 acties geïdentificeerd. Die acties zijn kort omschreven in het rapport dat de Versnellingsgroep heeft opgeleverd.

Kees van Rooij

Burgemeester Horst aan de Maas, voorzitter Versnellingsgroep en Transitielijn 6. Nationaal en Europees speelveld

Frans van Leijden

Directeur HAS Venlo Transitielijn 1. Ondernemerschap 4.0 & Innovatie ecosysteem

Ron de Greeff

Managing director Staay-van Rijn Transitielijn 2. Versterken Ketenkracht en eerlijke prijs

Peter Malschaert

Technisch directeur Ammerlaan Kassenbouw Transitielijn 3. Innovatie in Markt, Product en Techniek

Léon Litjens

Commercieel Directeur ZON Fruit & Vegetables Transitielijn 4. Ruimtelijk Ordening en structuur / locatie en areaal

Sjra Clerckx

Voorzitter OKB Limburg Transitielijn 5. Nieuw Perspectief

Kunnen wij je verder helpen met jouw idee?

Opdrachtgevers Tuinbouw Versnelling

Patrick van der Broeck
Gedeputeerde Provincie Limburg

Léon Faassen
Voorzitter LLTB

Contact

Annemiek Canjels
Provincie Limburg
Email: ampa.canjels@pvl limburg.nl
GSM: +31 6 46195458

Annemie Hermans
LLTB
Email: AHermans@lltb.nl
GSM: +31 6 22562521

Limburgse

land- & tuinbouw

loont

special maart 2015

Van crisis naar nieuwe werkelijkheid: de Tuinbouw Uitvoeringsagenda

Misschien moeten we over een paar jaar wel constateren, dat we de Russische president Poetin dank verschuldigd zijn. Hij lanceerde de boycot die in de zomer van 2014 de katalysator was voor het Manifest Tuinbouwversnelling en voor een Tuinbouw Uitvoeringsagenda. Want, eerlijk is eerlijk, de tuinbouw in het algemeen en voedingstuinbouw in het bijzonder, had en heeft een flinke opgave om het toekomstperspectief te behouden en te versterken. Dat besef was er wel, de boycot heeft het zetje gegeven om er écht werk van te maken.

Eind augustus 2014 zijn Provincie Limburg en LLTB een actieplan overeengekomen om de economische weerbaarheid van de Limburgse glastuinbouwbedrijven te versterken. Het Manifest, met als titel "Versnellingsagenda Tuinbouw Limburg", werd op 17 september 2014 ondertekend. En daarmee startte ook de opdracht aan de Versnellingsgroep: stel een Tuinbouw Uitvoeringsagenda op. Dit zijn de hoofdpunten van het advies van de Tuinbouwversnellingsgroep.

Advies aan telersverenigingen en – coöperaties in Zuidoost Nederland

1. Anders organiseren: Versterk uw focus op de eindafnemers en op de daarvoor noodzakelijke samenwerking in de keten.
2. Verbreed uw afzetmogelijkheden: Zoek, ondersteun en ontwikkel alternatieve afzet naast het vers kanaal. Zet in op nieuwe product-marktcombinaties, cross-over innovaties en diensten.
3. Zelf aan het stuur: Zet een afzetplatform op voor Zuidoost Nederland om uw marktpositie regionaal, nationaal en euregionaal te versterken. Zoek elkaar op en bespreek uw strategie. Vorm een "Hortiboard" die inspeelt op marktontwikkelingen en op de faciliteiten van Brightlands Campus Greenport Venlo (in oprichting).

Advies aan tuinbouwondernemers in productie, toelevering, keten, toelevering en dienstverlening

4. Openstellen: richt de blik naar buiten, stel u open, laat u inspireren door markt, maatschappij en consument, identificeer kansen, zoek verbinding vanuit de eigen en unieke kracht als ondernemer/bedrijf en pak de uitdaging aan om de markt leidend te maken;
5. Kiezen: kom tot markten, producten, concepten, positionering, samenwerkingen die passen en aansluiten bij eigen ambities en mogelijkheden voor een overtuigde een consistente strategie en richting om zo de eigen toekomst zelf vorm te geven.
6. Ontwikkelen: ondernemen in de huidige tijd vraagt nieuwe en andere kennis, en doet beroep op andere competenties en vaardigheden dan voorheen. Benut het enorme aanbod aan faciliteiten om het nieuwe ondernemerschap door te ontwikkelen en vergroot de eigen weerbaarheid en wendbaarheid als ondernemer.

Voor meer info:

Tuinbouwlijn: 0475-381785

tuinbouwlijn@lltb.nl

www.lltloont.nl

provincie limburg

www.lltloont.nl

Advies aan Rijk, Provincie, gemeenten en belangenorganisaties

- 7. Steun bieden: Ondersteun het kantelingsproces dat de tuinbouw moet doormaken met capaciteit, financiële steun, beleidsruimte en vertrouwen. Bouw mee aan een krachtig tuinbouw- en agrofood-complex en borg banen en regionaal inkomen.
- 8. Randvoorwaarden: Zorg samen met bedrijfsleven en kennisinstellingen voor een omgeving die snelle innovatie en business development mogelijk maakt. Denk aan shared services, zoals proeftuinen, lab-voorzieningen en deskundigheid in Brightlands Campus Greenport Venlo.

Advies aan kennis- en onderwijsinstellingen:

- 9. Ondernemer 4.0: Help ondernemers hun pakket aan vaardigheden te verbreden. Laat uw studenten jeugdig inzicht brengen naar de bedrijven. Leid uw studenten op voor tuinbouw-functies van de toekomst.
- 10. Kennis en innovatie: Help bedrijven om beschikbare wetenschappelijke kennis in de praktijk toe te passen en daarmee de bedrijfsvoering concurrerend te houden. Zorg dat wat u bedenkt aansluit op wat de bedrijven nodig hebben.

> Welke transitie?

Het Tuinbouwcluster is van evident belang...

Het tuinbouwcluster is nu en naar de toekomst een essentiële drager van de Nederlandse, Zuid-Nederlandse en Limburgse economie. In de regionale "Research & Innovation Strategy for SMART Specialization" van Zuid Nederland staan de topsectoren Agri & Food en Tuinbouw & Uitgangsmaterialen gebundeld in de top 3 van sectoren waarmee Zuid Nederland internationaal koploper is en wil blijven. De primaire productiesector levert voor Limburg de basis onder het bestaansrecht van een sterk netwerk van bedrijven in toelevering, dienstverlening, afzet, handel, logistiek en maakindustrie, maar ook opleidingen en onderzoeksinstituten. In totaal telt Limburg bijna 2000 tuinbouwbedrijven, verdeeld over tuinbouw in open grond, glastuinbouw, boomkwekerij en fruitteelt. Naast de primaire productie van voedsel en siergewassen, draagt de tuinbouw bij aan de inrichting, gebruik en beleving van het platteland voor bewoners en bezoekers. Het nationale tuinbouwcluster is een grote internationale speler als het gaat om doorvoer en export van tuinbouwproducten (zowel eindproducten als zaden, uitgangsmaterialen en grow tech) waaraan Limburg een substantiële bijdrage levert.

De sector is een gevestigd begrip op nationale en internationale schaal, met Greenport Venlo als een landelijk relevant en beeldbepalend middelpunt. Deze regio heeft bovendien een geweldige uitgangspositie met de grote consumentenconcentratie in het Ruhrgebied, het brede pakket aan producten, de logistieke hotspot en multimodale infrastructuur.

"Meer (en beter) met minder" is een leidmotief dat de Nederlandse tuinbouw al vele jaren met groot succes voert, wat blijkt uit de al eerder genoemde hoge opbrengst van hoge kwaliteit die de tuinbouw scoort per m² – 14 maal zoveel als gemiddeld. De "Venlo-kas", de energieleverende kas, de drijvende kas, klimaattechniek, lichtrendement van het glas, watergebruik, gewasbescherming, substraat, zaadeigenschappen, zaadcoating, productiemanagement – op al deze terreinen zijn Nederlandse en Limburgse bedrijven internationaal koploper.

...echter het Tuinbouwcluster zit in de problemen...

In de vorige eeuw waren de beste tuinders diegenen die het efficiëntst produceerden tegen de laagste kostprijs. De afzet van hun producten was georganiseerd in coöperaties en een efficiënt samenspel met handelsbedrijven en logistiek. De vraag van steeds groter wordende supermarktketens kon daarmee prima worden bediend. In de huidige tijd kraakt dat oude systeem in al haar voegen. De Europese markt raakt verzadigd, de productie in andere delen van Europa en daarbuiten sterk is verbeterd en onze tomaten, paprika's, komkommers, appels, peren, bloemen en planten onderscheiden zich niet van die van de concurrentie. Vooral in de voedingstuinbouw wordt de slag om de laagste prijs steeds vaker verloren en is de kostprijs voor veel bedrijven structureel hoger dan de opbrengstprijs. Rendementen staan serieus onder druk en de continuïteit het merendeel van de primaire producenten is in het geding.

...maar kan overleven met een koerswijziging: Markt, markt, markt!

De belangrijkste uitdaging voor de tuinbouwsector is om tot betere rendementen te komen en de concurrentiepositie te versterken. De focus van noodzakelijke inspanningen laat zich samenvatten als markt, markt, markt. Vraaggericht produceren van producten met toegevoegde waarde in op consument en markt gerichte ketens. De hele afzetstructuur voor de tuinbouw moet daartoe kantelen. Daarmee bedoelen we dat de oriëntatie zal verschuiven naar verticaal georganiseerd van teler tot retailer in plaats van horizontaal in telersgroepen. Ondernemers hebben meer kennis nodig van de markt(en) waarvoor ze produceren en zullen individueel en collectief meer moeten investeren in marketing. De ondernemers en de regio's die daar het beste in slagen zullen overleven.

In vergelijking met de zuivel en de veehouderij is de tuinbouw altijd sterk georiënteerd geweest op de versmarkt. Naast oriëntatie op vers zal de groenten- en fruitsector de strategie moeten richten op halffabricaten/houdbare producten om (prijs)afhankelijkheid van het ver kanaal te verminderen en verre markten te kunnen bedienen. Initiatieven in de champignonsector (Scelta) en aspergesector (Teboza) gericht op voedingssupplementen zijn een begin. Ondernemersinitiatieven en onderzoeksprogramma's richting farmacie en voedingssupplementen verdienen ondersteuning. Samenwerking onder de vlag Brightlands, met de kenniscampussen rond Maastricht (Health Campus met AZM, UM) en Sittard-Geleen (Chemelot) kan een unieke positie opleveren in de wereld.

